

Марат Оспанов атындағы Батыс Қазақстан Мемлекеттік
медицина университеті

Студенттің өзіндік жұмысы

Мамандығы: Стоматология

Дисциплина: Жалпы хирургиялық стоматология

Орындаған: Мадинаева Арзу

Группа: 304

Тексерген:

Жоспар

- **Кіріспе**
- Тіс жұлу операциясы дегеніміз не?
- **Негізгі бөлім**
- 1.Жалпы салыстырмалы тіс жұлуға болмайтын жағдайлар
  - 2.Созылмалы аурулары бар науқастардың тістерін жұлу ерекшеліктері
- **Ш.Қорытынды**

Кіріспе

- Тіс жұлу операциясы дегеніміз-тісті белгілі бір аспаптардың көмегімен тіс байламдарынан босатып, тіс ұяшығынан күштеп шығару.
- Тіс жұлынған кезде дөңгелек сіңір, периодонт, сүйек қабығы қан тамырлары мен нерв талшықтары үзіледі, тіс ұясы да жараланады

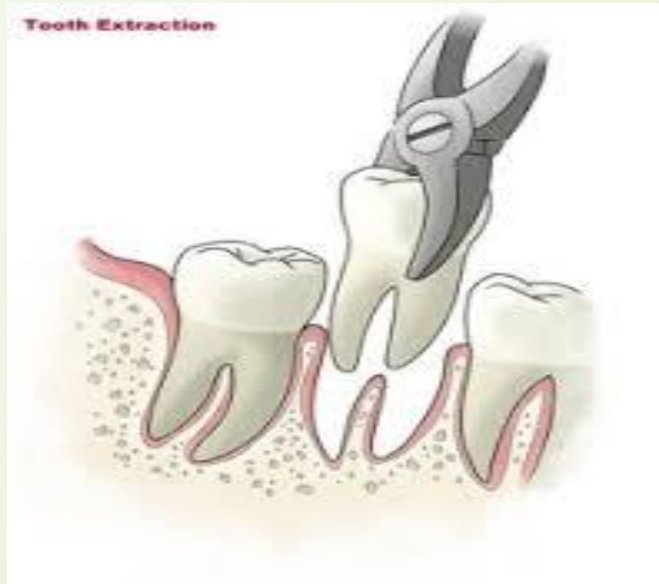
□ Тіс жұлуға жергілікті көрсеткіштер:

- ■ Сауыты түгел бұзылып, түбірі протез малуға пайдалануға жарамай қалған тіс.
- ■ Түбірі қисық, өзегі бітеу болып, реплантация мен түбір ұшының резекциясын жасауға, емдеп жазуға болмайтын тіс.
- ■ Гаймор қуысындағы қабынуға себепкер тіс
  - Ішкі ағзалардың ауруына себепкер тіс
- ■ Пародонтоздың үшінші дәрежесінде босап қалған тіс
- ■ Ортодонтиялық емдік мақсатта
- ■ Инфекция ошағы болғанда
- ■ Ретенцияға , дистопияға ұшыраған қиыншылықпен шығатын тістер

Жалпы көрсеткіштер:

- ● Одонтогенді хроничесепсис;
- ● Созылмалы одонтогенді интоксикация;
- ● Қайсыбір органның одонтогенді ауруларында (эндокарда, миокарда, почек, костей, нервной системы), хроничесепсис көрінісінде

❑ **Жергілікті қарсы көрсеткіш:**

- ❑ ◇ Жедел герпетикалық зақымдалулар шырышты қабаттың, еріннің қызыл жиегінің және терінің;
- ❑ ◇ • жаралы гингивит және стоматиттер;
- ❑ ◇ • тіс қатерлі немесе қантамырлы ісіктердің аймағында орналасса;

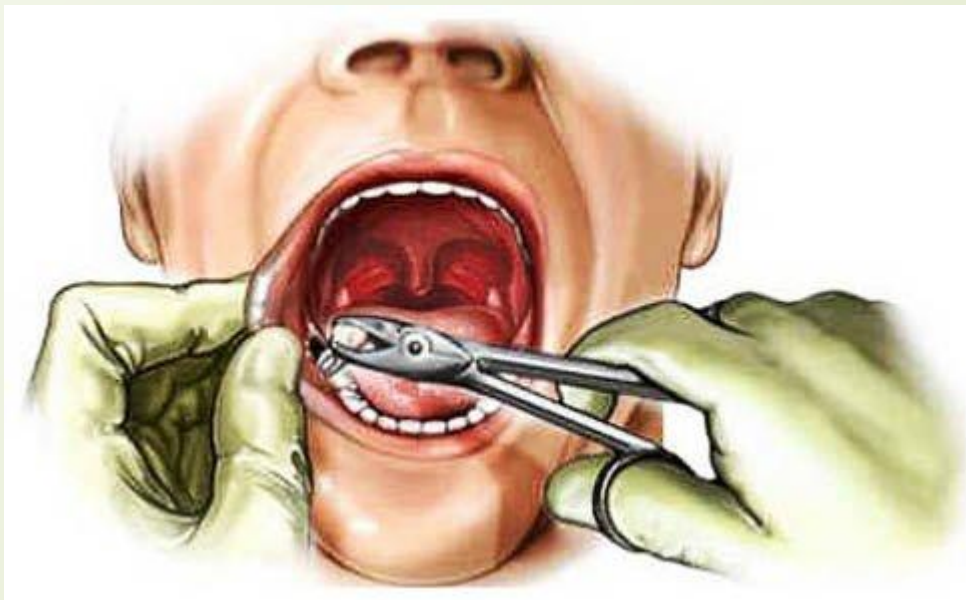
Жалпы қарсы көрсеткіш:

- □ Қан аурулары (гемофилия,геморрагиялық диатез, анемия,лейкемия)
- □ Жүрек қан тамыр аурулары(миокард,декомпенсациялы жүрек ақаулары)
- □ Жұқпалы аурулар
- □ Нерв жүйесінің аурулары(эпилепсия,психоз)
- □ Екіқабат кезде
- □ Етеккір келгенде

Қан аурулары кезінде тіс жұлу

- Қан аурулары кезінде тіс жұлғаннан кейін ұзақ уақытқа дейін тіс ұясынан қан ағуы мүмкін. Сондықтан бұл жағдайда тісті ауруханада алдын-ала дайындап және гематологпен бірге келісіп жұлған дұрыс болады.
- Науқасқа операцияға даярлау алдында күнде көк тамыр арқылы 10 мл 10% кальций хлоридін, ішке витамин К, аскорбин қышқылы, бір группалы қанды вена арқылы 50 мл бөліп құяды. Тісті қан ұю қалпына келген жұлу қажет, бірақ қан ұюға көмектесетін емдеуді жара жазылғанша жүргізген дұрыс.

□ **Жүрек-қан тамырлары бұзылыстарына байланысты болмайтын жағдайлар**

- • Жалпы дәрігерлік дайындықтан соң тісті емханада немесе стационарда жұлуға болады. В.З. Скоробогатьконың мәлеметі бойынша, тіс жұлған соң кейбір созылмалы аурулардың асқынуы мүмкін. Мысалы, қан қысымы көтеріліп, жалпы әлсіздік, тамыр соғуы жиілеп, төс қыры, жүрек тұсы сыздап ауырады.

-
- **З.М.Миканба жүрек-қан тамырлары ауыратын науқастарды жете зерттеп, олардың тісін жұлуға толық қарсылық жоқ деп табады.**
  - - Ол ауруларды 3 топқа бөлді
    - 1 топ-тістерін емхана жағдайында жұлуға болатын науқастар.Төмендегідей аурулар түрімен амбулаториялық жағдайда жұлуға болады.Олар:
      - А)органикалық жүрек ақаулары
      - Ә)Кардиосклероз
      - Б)Гипертониялық аурулар I, II,III дәрежелері кризге түспеген жағдайы
  - - В)Қан айналымының созылмалы жетіспеушілігі I және II дәрежелері
    - Г)Органикалық жүрек ақауы мен ревматизмнің жедел фазасы
    - Д)Үш ай бұрын болған миокард инфаркті,стенокардия мен жүрек демігуінің жиі қайта қозбағанында

- **Ітоп-мүлдем тіс жұлуға болмайтын науқастарға келесі ауру түрлері жатады.**
- - 1.Жедел миокард инфарктінің бірінші күндері
  - 2.Инфарктының асқынулары-жиі қайталайтын коллапс пен жүрек қарыншаларының жедел ағымды аневризмасы
  - 3.Гипертониялық криз жағдайында

□ Штопқа-науқастың тісін уақытша жұлуға болмайтын жағдайлар

- • Созылмалы коронар жетіспеушілігімен, стенокардияның жиі ұстамасымен, жүрек қарыншасының созылмалы аневризмімен жіне жеделдеу септикалық эндокардитпен ауырған науқастарды аурухананың терапевтік бөліміне жатқызып, тіс жұлар алдында оларға қажетті ем беріп, терапевтің кеңесінен кейін тісін жұлу қажет.

- Жүрек-қан тамыр ауруларымен ауырған барлық науқастарды операция жасар алдында дәрі-дәрмектік және ішкі рухани сезімдік дайындық жүргізу қажет(перемедикация,тереңдетілген анестезия).Бұл жағдайда адреналин қосудың қажеті жоқ.Операция алдында науқастың қорқыныш сезімін жою үшін триоксазин,андаксин,ауру сезімін жоятын омпон,промедол т.б. дәрілер тағайындау керек.

- Операция алдында 20-30минут бұрын тері астына ауру сезімін басу үшін омнопон 1мл 1-2%,кешкісін бұлшық етке ұйқы шақыратын нембутал 0,1г ішуге,димедрол 2%-1 мл.
- Жүрек-қан тамыр жүйесінің реакциясын төмендету үшін кейбір науқастарға жүрек гликозидтерін,тіндерде зат алмасу процесін қалпына келтіретін заттар.аритмияға қарсы дәрілер тағайындау қажет.Бұндай жағдайларда операцияны жасағанда балға мен қашау қолданудың қажеті жоқ.

- Инфекциялық ауруларда организмді қорғау күштері әлсірейді,соны ескеріп, тиісті қажеттілік бодмаса тіс жұлуға болмайды.Нерв жүйесінің аурулары бар науқастардың(психоздар,эпилепсия,қояншық ауруы т.б.)тістерін жұларда міндетті түрде қажетті дәрігер маманның кеңесінен кейін жұлу керек.Маман дәрігермен кеңесіп,кішігірім дайындықтан соң олардың тістерін жұлуға болады.
- Лейкоз,агранулацитоз,септикалық эндокардитпен,ревматизммен, нефриттермен ауыратын науқастардың тістерін жұлар алдында оларға инфекциялық қабынудың алдын-алу үшін бактерияға қарсы ем жүргізу керек.

□ **Қолданылған әдебиеттер**

- • 1. Хирургиялық стоматология
Оразалин Ж.Б, Төлеуов Қ.Т. "Білім" баспасы
1998 жыл
  - • 2. Интернет, [www google. kz](http://www.google.kz), [mail. ru](http://mail.ru)
-

НАЗАРЛАРЫҢЫЗГА РАХМЕТ!

